

האוניברסיטה הפתוחה

דוחות כספיים

ליום 30 בספטמבר 2018

תוכן העניינים

עמוד	
2	דוח רואה החשבון המבקר
3 - 4	דוחות על המצב הכספי
5	דוחות על הפעילות וייעוד ההכנסות נטו
6 - 7	דוחות על השינויים בנכסים נטו
8 - 9	דוחות על תזרימי המזומנים
10 - 34	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר
למועצה של האוניברסיטה הפתוחה

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של האוניברסיטה הפתוחה (להלן - האוניברסיטה) (תאגיד לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, התש"ח-1958) ליום 30 בספטמבר, 2018 ואת הדוחות על הפעילות וייעוד ההכנסות נטו, הדוחות על השינויים בנכסים, נטו והדוחות על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה באותו תאריך. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הוועד המנהל וההנהלה של האוניברסיטה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

הדוחות הכספיים של האוניברסיטה ליום 30 בספטמבר, 2017 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך בוקרו על ידי רואה חשבון מבקר אחר, אשר הדוח שלו מיום 26 במרס, 2018 כלל חוות דעת בלתי מסויגת.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הנהלת האוניברסיטה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של האוניברסיטה ליום 30 בספטמבר, 2018, את תוצאות הפעילות, השינויים בנכסים, נטו ואת תזרימי המזומנים שלה לשנה שהסתיימה באותו תאריך, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

קוסט פורר גבאי את קסירר
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

באר שבע,
25 במרס, 2019

ליום 30 בספטמבר		ביאור	
2017	2018		
אלפי ש"ח			
109,017	75,662	[3]	נכסים שוטפים
* 117,584	127,577	[4א]	מזומנים ושווי מזומנים
46,842	48,634	[5]	השקעות לזמן קצר
* 6,053	4,938	[6]	חייבים בגין שכר לימוד
279,496	256,811		חייבים אחרים ויתרות חובה
			השקעות לזמן ארוך
248,379	266,396	[4ב]	השקעות בניירות ערך ופקדונות
612	762	[7]	השקעה בחברה מוחזקת
248,991	267,158		
3,613	10,349	[8]	רכוש קבוע
532,100	534,318		סה"כ נכסים
			התחייבויות שוטפות
* 68,565	63,145	[9]	זכאים ויתרות זכות
21,480	17,042		ספקים ונותני שירותים
124,828	122,040	[10]	הכנסות מראש
4,493	10,748	[11]	מקדמות על חשבון הקצבות מממשלת ישראל
219,366	212,975		
			התחייבויות לזמן ארוך
65,256	62,676	[12]	התחייבויות בגין שכר לימוד
22,233	23,529	[13]	עתודות לזכויות עובדים
87,489	86,205		
306,855	299,180		סה"כ התחייבויות

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

(*) סווג מחדש

האוניברסיטה הפתוחה

דוחות על המצב הכספי

ליום 30 בספטמבר		ביאור	נכסים נטו
2017	2018		
אלפי ש"ח			
-	-		נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה:
174,461	177,798	[14]	שלא יועדו על ידי האוניברסיטה
3,613	10,349		שיועדו על ידי האוניברסיטה
178,074	188,147		ששימשו לרכוש קבוע
16,198	16,405		נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה:
8,214	7,718		בעלת אופי זמני אחר
22,759	22,868	[15]	בעלת אופי זמני מחקרים
47,171	46,991		בעלת אופי קבוע
225,245	235,138		סה"כ נכסים נטו
532,100	534,318		סה"כ התחייבות ונכסים נטו

 פרופ' מלכה (מימי)
 איזנסטדט
 נשיאה

 ניר רובינסטיין
 סמנכ"ל כספים

 זאב אבלס
 יו"ר הוועד המנהל

25 במרץ 2019
 תאריך אישור הדוחות הכספיים

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

האוניברסיטה הפתוחה

דוחות על הפעילות וייעוד ההכנסות נטו

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור	
2017	2018		
אלפי ש"ח			
מחזור הפעילויות			
332,971	330,512	[17]	הכנסות מסטודנטים ומאחרים
213,328	218,693	[18]	הקצבות מהוועדה לתכנון ולתקצוב תרומות ומענקים
* 930	999		
* 13,857	15,026	[19]	סכומים ששוחררו מנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה
5,769	7,364	[20]	הכנסות אחרות
<u>566,855</u>	<u>572,594</u>		
עלות הפעילויות			
505,665	510,368	[21]	הוראה, מחקר, שירותי עזר והפעלת שירותי הוראה
* 12,081	12,874	[22]	שירותים לסטודנטים
393	646		הוצאות פחת
<u>518,139</u>	<u>523,888</u>		
<u>48,716</u>	<u>48,706</u>		הכנסות נטו מפעילויות
30,402	32,683	[23]	הוצאות הנהלה וכלליות
13,916	15,303	[24]	הוצאות פרסום ושיווק
2,121	2,199	[25]	הוצאות גיוס תרומות
<u>46,439</u>	<u>50,185</u>		
2,277	(1,479)		הכנסות (הוצאות) נטו לפני מימון
<u>13,405</u>	<u>12,070</u>	[27]	הכנסות מימון, נטו
15,682	10,591		הכנסות נטו לאחר מימון
(1,155)	(518)		חלק האוניברסיטה בהפסדי חברה מוחזקת
<u>14,527</u>	<u>10,073</u>		הכנסות נטו לשנה
ייעוד הכנסות נטו			
<u>14,527</u>	<u>10,073</u>	[29]	שינוי בנכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה
<u>-</u>	<u>-</u>		הכנסות נטו שלא יועדו

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

(*) סווג מחדש

האוניברסיטה הפתוחה

דוחות על השינויים בנכסים נטו

סה"כ	נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי קבוע	נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני	נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה לשימוש לפעילות				יתרה ליום - 30 בספטמבר 2017
			שלא יועדו על ידי האוניברסיטה	שיועדו על ידי האוניברסיטה	שימוש לרכוש קבוע	למטרות אחרות	
	א ל פ י ש " ח						
225,245	22,759	8,214	16,198	3,613	174,461	-	
תוספות במהלך השנה							
13,895	-	6,486	7,409	-	-	-	תרומות ומענקים שמירה על ערכן -
109	109	-	-	-	-	-	הריאלי של הקרנות
842	-	228	614	-	-	-	פירות מקרנות
10,073	-	-	-	-	-	10,073	הכנסות נטו לשנה
גריעות במהלך השנה							
(7,816)	-	-	(7,816)	-	-	-	ששחררו לפעילות
(6,469)	-	(6,469)	-	-	-	-	ששחררו למחקר
(741)	-	(741)	-	-	-	-	ששחררו לתקורות
העברת סכומים שלא - קיימת לגבם הגבלה (ראה ביאור 29)							
-	-	-	-	-	14,385	(14,385)	הועברו לייעוד
-	-	-	-	-	(11,048)	11,048	ששחררו מייעוד
-	-	-	-	7,382	-	(7,382)	שיועדו לרכוש קבוע
-	-	-	-	(646)	-	646	ששחררו לפחת
יתרה ליום - 30 בספטמבר 2018							
235,138	22,868	7,718	16,405	10,349	177,798	-	

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

האוניברסיטה הפתוחה

דוחות על השינויים בנכסים נטו

סה"כ	נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי קבוע	נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני	נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה לשימוש לפעילות				שלא יועדו על ידי האוניברסיטה	שיועדו על ידי האוניברסיטה	שימוש לרכוש קבוע	למטרות אחרות	מחקרים	
			א	פ	י	ש"ח						
												יתרה ליום - 30 בספטמבר 2016
211,757	22,738	8,477	16,995	-	163,547	-						
												תוספות במהלך השנה
12,282	-	5,755	6,527	-	-	-						תרומות ומענקים שמירה על ערכן -
21	21	-	-	-	-	-						הריאלי של הקרנות
567	-	69	498	-	-	-						פירות מקרנות
14,527	-	-	-	-	-	14,527						הכנסות נטו לשנה
												גריעות במהלך השנה
(7,822)	-	-	(7,822)	-	-	-						ששחררו לפעילות
(5,382)	-	(5,382)	-	-	-	-						ששחררו למחקר
(705)	-	(705)	-	-	-	-						ששחררו לתקורות
												העברת סכומים שלא - קיימת לגבם הגבלה (ראה ביאור 29)
-	-	-	-	-	17,869	(17,869)						הועברו לייעוד
-	-	-	-	-	(6,955)	6,955						ששחררו מייעוד
-	-	-	-	4,006	-	(4,006)						שיועדו לרכוש קבוע
-	-	-	-	(393)	-	393						ששחררו לפחת
												יתרה ליום - 30 בספטמבר 2017
225,245	22,759	8,214	16,198	3,613	174,461	-						

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה	
ביום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	

תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת

14,527	10,073	הכנסות נטו לשנה
(16,719)	(6,569)	התאמות הדרושות להצגת המזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')
(2,192)	3,504	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

תזרימי המזומנים מפעילות השקעה

(12,966)	(16,132)	רכישה, נטו של השקעות לזמן קצר
21,588	20,805	גביה נטו של פיקדונות לזמן ארוך
11,484	(31,160)	גביה (רכישה) נטו של איגרות חוב לזמן ארוך
-	(2,142)	רכישה של קרנות הון פרטיות
(811)	(668)	מתן הלוואות לזמן ארוך לחברת בת
(4,006)	(7,382)	רכישת רכוש קבוע
15,289	(36,679)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

6,527	7,409	תרומות שנוקפו לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני - אחר
5,755	6,486	תרומות שנוקפו לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני - מחקרים
21	109	תרומות שנוקפו לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי קבוע
567	842	הכנסות מריבית שנוקפו לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה, נטו
(13,909)	(15,026)	סכומים ששוחררו מהגבלות לפעילות שוטפת
(1,039)	(180)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון

גידול (קיטון) במזומנים ושווי מזומנים

12,058	(33,355)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
96,959	109,017	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה
109,017	75,662	

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

נספח א' - התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	

הוצאות (הכנסות) שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים

393	646	הוצאות פחת
(998)	619	שערך השקעות באיגרות חוב, פקדונות לזמן ארוך וקרנות הון פרטיות
1,155	518	חלק האוניברסיטה בהפסדי חברה מוחזקת
223	(2,580)	גידול (קיטון) בהתחייבות בגין שכר הלימוד
(93)	1,296	גידול (קיטון) בעתודות לזכויות עובדים

שינויים בסעיפי נכסים והתחייבות

584	(1,792)	קיטון (גידול) בחייבים בגין שכר לימוד
944	1,115	קיטון בחייבים אחרים ויתרות חובה
(13,429)	(12,646)	קיטון בהתחייבויות שוטפות
(5,498)	6,255	גידול (קיטון) במקדמות מהוועדה לתכנון ולתקצוב
<u>(16,719)</u>	<u>(6,569)</u>	

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

האוניברסיטה הפתוחה (להלן - האוניברסיטה) הוקמה ביוזמתה ובחסותה של יד הנדיב ביום 25 ביוני, 1974. ביום 23 ביולי, 1980, הוכרה האוניברסיטה כמוסד להשכלה גבוהה, ואושרה כתאגיד על פי חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח - 1958 (להלן: חוק המועצה להשכלה גבוהה).

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. הגדרות

- 1) **מועצה להשכלה גבוהה** - כמשמעותה בחוק המועצה להשכלה גבוהה (להלן - מ"ג).
- 2) **הוועדה לתכנון ולתקצוב** - ועדה הפועלת על פי חוק המועצה להשכלה גבוהה ובהתאם להחלטת ממשלה מספר 666 מיום 5 ביוני 1977, שבין סמכויותיה חלוקת תקצוב המדינה למוסדות השכלה גבוהה (להלן - ות"ת).
- 3) **נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה (Unrestricted)** - אותו חלק של הנכסים נטו של האוניברסיטה שלא מוטלת על השימוש בו כל הגבלה קבועה או זמנית שנקבעה על ידי תורמים. האוניברסיטה מייצגת, כפי שמוחלט מפעם לפעם, סכומים למטרות שונות כגון: פיתוח סגל אקדמי, מחקר, בינוי, מלגות ועוד. מתוך נכסים נטו אלו הופרדו סכומים שהועברו לכיסוי רכישות של רכוש קבוע.
- 4) **נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה** - אותו חלק של הנכסים נטו של האוניברסיטה הנובע מתרומות שהתקבלו או מזרימה פנימה אחרת של נכסים, אשר השימוש בו על ידי האוניברסיטה הוגבל על ידי התניות של תורמים.
- 5) **הגבלה בעלת אופי זמני (Temporarily Restricted)** - התניות שפוקעות עם קרות אירוע מסוים או עם חלוף הזמן, או שניתן לקיימן או להסירן באמצעות נקיטת פעולות כלשהן בהתאם לאותן התניות.
- 6) **הגבלה בעלת אופי קבוע (Permanently Restricted)** - התניות של תורמים שאינן פוקעות עם חלוף הזמן, ושלא ניתן לקיימן או להסירן באמצעות נקיטת פעולות כלשהן בהתאם לאותן התניות. הגבלה זו מאפשרת שימוש בפירות התרומה בלבד.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

בהתאם להנחיה של תקן חשבונאות מספר 9 דוחות כספיים של מוסדות להשכלה גבוהה (להלן - תקן 9). הדוחות הכספיים של האוניברסיטה נערכו בהתאם לגילוי דעת מספר 69 כללי חשבונאות ודיווח כספי על ידי מלכ"רים, תקן חשבונאות מספר 5 תיקונים והבהרות לגילוי דעת מספר 69 בדבר כללי חשבונאות ודיווח כספי על מלכ"רים ותקן חשבונאות מספר 36 תיקון גילוי דעת 69 בדבר כללי חשבונאות ודיווח כספי על ידי מלכ"רים.

מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים ערוכים לפי השיטה הכוללנית. לפי שיטה זו כל הנכסים, ההתחייבויות והנכסים נטו, מסווגים ומקובצים על פי אופיים ומוצגים על פי סדר הנזילות שלהם ללא הפרדה בין נכסים או התחייבויות המתייחסים לקבוצה זו או אחרת של נכסים נטו. ההבדלים בשימוש במקורות השונים מקבלים את ביטויים במסגרת קבוצת הנכסים נטו בלבד, בהתאם לאופי ההגבלות המוטלות על אותם מקורות.

דוח על הפעילות

הדוח על הפעילות כולל את כל ההכנסות ואת כל ההוצאות בכל קבוצות הנכסים בתקופת הדיווח, לרבות סכומים ששוחררו מקבוצות של נכסים נטו שהוגבלו לפעילות והועברו לקבוצת הנכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה בעקבות קיום, או ביטול של התנאים שהוטלו על השימוש באותם נכסים נטו. הדוח על הפעילות אינו כולל תרומות שנתקבלו ושהוגבלו כל עוד לא שוחררו.

דוח על השינויים בנכסים נטו

הדוח על השינויים בנכסים נטו נערך באופן המשקף את כל השינויים בתקופת החשבון בכל הנכסים נטו, לרבות עודף הכנסות על הוצאות (גרעון) בתקופת החשבון, כפי שהוא מוצג בדוח על הפעילות, תוך הפרדה לארבע קבוצות כדלהלן:

- 1) נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה חיצונית בהפרדה, בחלוקת משנה ל-3 קבוצות כדלהלן:
  - (א) לשימוש לפעילויות שלא יועדו על ידי האוניברסיטה.
  - (ב) לשימוש לפעילויות שיועדו על ידי האוניברסיטה.
  - (ג) ששימשו לרכוש קבוע.
- 2) נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני - למטרות אחרות.
- 3) נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני - מחקרים.
- 4) נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי קבוע.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. בסיס הדיווח של הדוחות הכספיים

- 1) האוניברסיטה ערכה את דוחותיה הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר, 2004. תוספות שבוצעו לאחר מועד המעבר נכללו בערכים נומינליים (להלן - סכומים מדווחים).
- 2) סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
- 3) בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

ד. שימוש באומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להפעיל שיקול דעת ולהסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח ואומדנים קרטיים שחושבו על ידי האוניברסיטה ואשר שינוי מהותי בהם, עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת:

- התחייבויות בגין שכר לימוד

התחייבויות בגין שכר לימוד נמדדות באמצעות נוסחאות חשבונאיות ובשילוב של טכניקות אקטואריות. חישוב ההתחייבויות כרוך בקביעת הנחות, בין השאר, לגבי שיעור התמדה של הסטודנטים לתואר ראשון וכן שיעור השינוי בעלויות ההוראה. ההתחייבויות עשויות להשתנות בגין שינויים באומדנים אלו.

ה. הכנסות

הכנסות, לרבות תרומות והקצבות, נכללות על בסיס הצבירות אם התקבלו בפועל עד למועד אישור הדוחות הכספיים ואלו שהובטחו וטרם התקבלו עד לתאריך אישור הדוחות הכספיים מוכרות אם קיים בטחון סביר בקבלתן, על בסיס ניסיון העבר או בהתחשב במחויבות המשפטית של מקור ההכנסה (הקצבות מות"ת נכללות בהתאם לסכומים שאושרו). לא ניתן בדוחות הכספיים ביטוי לשירותים שהתקבלו ללא תמורה, להערכת האוניברסיטה שירותים אלו אינם מהותיים לכלל פעילותה של האוניברסיטה.

ו. הוצאות

ההוצאות נכללות בדוחות הכספיים על בסיס הצבירות. האוניברסיטה אינה דוחה הוצאות בגין נייר, ספרים וחוברות, ציוד ועזרי לימוד, מכיוון שיועדו לשימוש הסטודנטים בשנים הבאות.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים כוללים השקעות שנזילותן גבוהה, לרבות פקדונות בבנקים שהתקופה עד למועד פדיונם בעת ההשקעה בהם לא עלתה על שלושה חודשים ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

ח. ניירות ערך סחירים

ניירות ערך סחירים המושקעים לזמן קצר וניתנים למימוש בטווח המידי מוצגים לפי שווים ההוגן לתאריך הדוח על המצב הכספי. שינויים בערכם נוקפים להכנסות מימון, נטו.

ט. השקעה באיגרות חוב

השקעות באגרות חוב מוחזקות לפדיון. השקעות לתקופה העולה על 12 חודשים מיום ההשקעה מוצגות במסגרת ההשקעות לזמן ארוך. החלויות השוטפות בגין השקעות לזמן ארוך מוצגות במסגרת השקעות לזמן קצר. הריבית על איגרות חוב אלו, מוכרת בדוח על הפעילות כחלק מהכנסות המימון.

י. הפרשה לחובות מסופקים

הפרשה לחובות מסופקים מחושבת בעיקרה באופן ספציפי בגין חובות שלדעת ההנהלה קיים ספק בגבייתם ובחלקה (חובות סטודנטים) לפי שיעור מסוים מיתרת החוב.

יא. רכוש קבוע ופחת

(1) עד ליום 30 בספטמבר, 2016, רכוש קבוע כלול בדוח על המצב הכספי לפי ערך סמלי, כאשר התשלום המלא בגין הנכסים נזקף ישירות לדוח על הפעילות כהוצאה. החל מיום 1 באוקטובר, 2016, עם יישום תקן חשבונאות מספר 9, החלה האוניברסיטה ברישום של רכוש קבוע המוצג בדוחות הכספיים לפי העלות, בניכוי פחת נצבר.

(2) הפחת מחושב בשיטת הקו הישר, בשיעורים שנתיים שווים הנחשבים כמספיקים להפחתת הנכסים במשך תקופת השימוש המשוערת בהם.

(3) שיעורי הפחת השנתיים הינם כדלקמן:

%	
4	התאמת מבנים
33	מחשוב

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יב. התחייבויות בגין שכר לימוד

התחייבות בגין שיטת שכר הלימוד האחיד (שמ"א)

שכר הלימוד באוניברסיטה הפתוחה כפוף להמלצות הוועדה הציבורית לקביעת גובה שכר לימוד במוסדות להשכלה גבוהה (ועדת מלץ), ומותאם לתנאים הייחודיים בהם פועלת האוניברסיטה הפתוחה. באוניברסיטה נהוגה שיטת שכר לימוד מצטבר ואחיד, לפיה משלם הסטודנט שכר לימוד אחיד לכל הקורסים, ועיקריה הם כדלקמן:

שכר לימוד הכולל לתואר הראשון מחולק באופן שווה על פני 20 קורסים, הקורסים הנוספים לצורך קבלת התואר נלמדים ללא תשלום שכר לימוד. לפי שיטה זו לאחר שסטודנט צבר מספר קורסים אשר הקנו לו 20 יחידות שכר לימוד (כל קורס שווה יחידת שכר לימוד אחת) הוא זכאי להירשם לקורסים ללא תשלום עד לצבירת מספר נקודות הזכות המינימאליות הנדרשות לתואר. על פי נהלי האוניברסיטה, סטודנט אשר הפסיק את לימודיו לתקופה העולה על שלוש שנים מאבד את זכאותו להירשם לקורסים ללא תשלום.

על פי שיטת שכר הלימוד המצטבר והאחיד יוצרת האוניברסיטה התחייבות (ראה ביאור 12) בגין הקורסים ללא תשלום, כאמור לעיל. האוניברסיטה מחשבת את ההתחייבות באופן המבוסס על ההערכות לגבי הקורסים שינוצלו על ידי הסטודנטים בשנים הבאות והעלויות הצפויות בגין קורסים אלה. התחייבות בגין שיטת שכר הלימוד האחיד מוצגת במסגרת ההתחייבויות לו. ארוך.

התחייבות בגין החזרי שכר לימוד (שיפוי וינוגרד)

סטודנט לתואר ראשון, אשר ביום הרשמתו לקורס טרם צבר 18 נקודות זכות משלם שכר לימוד מלא. סטודנט אשר ביום הרשמתו לקורס צבר 18 נקודות זכות ומעלה, משלם שכר לימוד מופחת (הפחתה בשיעור של 26% בהתאם להחלטת ועדת וינוגרד על הפחתות בשכר הלימוד). סטודנט אשר במהלך לימודיו מגיע ל-18 נקודות זכות, מקבל החזר רטרואקטיבי צמוד למדד עבור מרכיב ההפחתה הנ"ל, בגין אותם קורסים אשר שולמו בשכר לימוד מלא.

בגין החזרי שכר לימוד אלו, אשר מועד זכאותם לא חל ביום הדוח על המצב הכספי אך בסבירות גבוהה למדי ימומשו בעתיד, האוניברסיטה יצרה הפרשה בספרים במסגרת ההתחייבויות לזמן ארוך (ראה ביאור 12), המבוססת על תחזית החזרים עתידיים.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יג. התחייבויות בשל זכויות לעובדים

באוניברסיטה קיימים מספר סוגי הטבות לעובדים:

1) הטבות עובד לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן לפני תום 12 חודש מתקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים. הטבות אלו כוללות משכורות, ימי חופשה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאה עם מתן השירותים.

2) הטבות לאחר סיום העסקה

א) דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את האוניברסיטה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכנית הפקדה מוגדרת מתוקף סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963. חישוב התחייבות האוניברסיטה בשל סיום יחסי עובד מעביד בוצעה על פי הסכם העסקה בתוקף והתבססה על משכורת העובד ותקופת העסקתו אשר יוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים ומענק הפרישה.

ב) ימי חופשה שלא נוצלו - יתרת ההתחייבות בגין ימי חופשה שנצברו לזכות העובד, כשהיא מחושבת לפי העלות למעביד, מוצגת בדוח על המצב הכספי במסגרת ההתחייבויות השוטפות.

ג) זכויות בקרן קשרי מדע - זכויות הסגל האקדמי בקרן קשרי מדע, הינן זכויות מוקנות, הניתנות לפדיון לאחר פרישת העובד או להעברה לשאיריו. יתרת ההתחייבות בגין זכויות הסגל האקדמי בקרן קשרי מדע צמודה לשער הדולר של ארה"ב ומוצגת בדוח על המצב הכספי במסגרת התחייבויות לזמן ארוך.

יד. זכויות שבתון

התחייבות לתשלום דמי שבתון לחברי הסגל האקדמי היא התחייבות מותנית ולא התחייבות המוקנית לעובד, הואיל והיא מתבטלת בעת פרישה מהעבודה במוסד או בפטירת העובד. מאחר ומטרתה העיקרית של חופשת השבתון היא ביצוע פעולות המשמשות לקידום מטרות המוסד או המביאות לו תועלת אחרת בעתיד, ההוצאות בגין תקופה זו אינן נצברות אלא נרשמות כהוצאה בעת תשלומן.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. השקעה בחברה מוחזקת

האוניברסיטה מחזיקה בחברה בת בבעלות מלאה. האוניברסיטה אינה מאחדת את הדוחות הכספיים של החברה בת בדוחותיה הכספיים מחוסר מהותיות. ההשקעה בחברת הבת מוצגת על בסיס השווי המאזני, ראה גם ביאור 7.

טז. יתרות צמודות ויתרות במטבע חוץ

יתרות במטבע חוץ או הצמודות לו נכללות בדוחות הכספיים על בסיס שערי החליפין היציגים לתאריך הדוח. יתרות הצמודות למדד המחירים לצרכן נכללות בדוחות הכספיים על פי המדד המתאים לגבי כל נכס והתחייבות צמודים.

להלן מידע לגבי מדד המחירים לצרכן ושערי החליפין של הדולר והאירו:

שער החליפין של 1 אירו	שער החליפין של \$ 1 ארה"ב	מדד המחירים לצרכן נקודות *	ליום
ש"ח	ש"ח	%	
4.216	3.627	133.03	30 בספטמבר, 2018
4.157	3.529	131.48	30 בספטמבר, 2017
%	%	%	<u>שיעור השינוי לשנה שהסתיימה ביום:</u>
1.4	2.8	1.2	30 בספטמבר, 2018
(1.1)	(6.1)	(0.1)	30 בספטמבר, 2017

* המדד הידוע לפי בסיס ממוצע 2000 = 100.

האוניברסיטה הפתוחה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 3 - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
70,932	36,637	במטבע ישראלי
32,783	30,617	מזומנים
103,715	67,254	פיקדונות בבנקים
5,302	8,408	בהצמדה למטבע חוץ
		מזומנים
<u>109,017</u>	<u>75,662</u>	

ביאור 4 - השקעות

ליום 30 בספטמבר		שיעור ריבית שנתית ממוצעת
2017	2018	2018
אלפי ש"ח		ב %

א. השקעות לזמן קצר

706	5,287	2.7%	פיקדונות בנקאיים צמודים לדולר ארה"ב
83,587	92,895		ניירות ערך סחירים
2,546	4,789		ריבית לקבל בגין אגרות חוב ופקדונות
30,745	24,606		בתוספת - חלויות שוטפות של השקעות לזמן ארוך
<u>117,584</u>	<u>127,577</u>		

ב. השקעות לזמן ארוך

95,511	89,998	2.0%	פיקדונות בנקאיים בלתי צמודים
4,138	8		פיקדונות בנקאיים צמודים למדד
10,787	1,571	2.0%	פיקדונות בנקאיים צמודים לדולר ארה"ב
158,740	187,616		אג"ח קונצרניות (בעיקר בנקים בישראל)
9,948	9,588		אג"ח ממשלתי
-	2,221		קרנות הון פרטיות
(30,745)	(24,606)		בניכוי - חלויות שוטפות של השקעות לזמן ארוך
<u>248,379</u>	<u>266,396</u>		

האוניברסיטה הפתוחה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 5 - חייבים בגין שכר לימוד

ליום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
6,081	5,517	חובות פתוחים
2,702	2,375	הכנסות לקבל
34,922	35,429	חברות כרטיסי אשראי
3,888	5,674	שקים לגבייה
47,593	48,995	
(751)	(361)	בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים
<u>46,842</u>	<u>48,634</u>	

ביאור 6 - חייבים אחרים ויתרות חובה

ליום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
5,173	4,318	הוצאות מראש
857	610	עובדים
23	10	מוסדות ממשלתיים
<u>6,053</u>	<u>4,938</u>	

ביאור 7 - השקעה בחברה מוחזקת

ליום 30 בספטמבר		ההרכב:
2017	2018	
אלפי ש"ח		
-	-	השקעה בהון המניות (1)
2,512	3,180	הלוואות לזמן ארוך (2)
(1,900)	(2,418)	חלק בהפסדים שנצברו
<u>612</u>	<u>762</u>	

(1) בחודש יוני 2015 הוקמה חברת אקדמיה מקוונת בע"מ (להלן "אקדמיה מקוונת") כחברה פרטית בבעלות מלאה של האוניברסיטה הפתוחה. מטרת החברה העיקריות הינן: הפקה ופיתוח של קורסים וחומרי למידה; וכן פיתוח טכנולוגיות של הוראה מרחוק (הוראה מקוונת). האוניברסיטה אינה מאחדת את הדוחות הכספיים של אקדמיה מקוונת מחוסר מהותיות, חלק האוניברסיטה בתוצאות הפעילות של אקדמיה מקוונת, נכלל על בסיס דוחותיה הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר, 2017. תוצאות הפעילות של אקדמיה מקוונת לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018, אינם משמעותיים.

ביאור 7 - השקעה בחברה מוחזקת (המשך)

(2) בין האוניברסיטה ואקדמיה מקוונת נחתם הסכם הלוואה, הקובע מסגרת הלוואה בגובה 7.5 מיליון ש"ח, אשר רשאית החברה לקבל לשיעורין, בהתאם לצרכי פעילותה. ההלוואה תישא ריבית לפי סעיף 3 י' לפקודת מס הכנסה. בתום חמש שנים תעמוד קרן ההלוואה לפירעון בכל עת על פי דרישת האוניברסיטה.

ביאור 8 - רכוש קבוע

הרכוש הקבוע של האוניברסיטה משמש לפעילות הוראה ומחקר, מינהל ושירות לסטודנטים.

א. הרכב הרכוש קבוע והפחת הנצבר בגינו:

עלות	קרקעות ומבנים*	התאמת מבנים (סעיף ג')	מיחשוב	סה"כ
	(סעיף ב')		אלפי ש"ח	
יתרה ליום 30 בספטמבר 2017	-	1,121	2,885	4,006
תוספות	-	4,151	3,231	7,382
יתרה ליום 30 בספטמבר 2018	-	5,272	6,116	11,388
פחת שנצבר				
יתרה ליום 30 בספטמבר 2017	-	-	393	393
תוספות	-	-	646	646
יתרה ליום 30 בספטמבר 2018	-	-	1,039	1,039
עלות מופחתת ליום 30 בספטמבר 2018	-	5,272	5,077	10,349
עלות מופחתת ליום 30 בספטמבר 2017	-	1,121	2,492	3,613

* הסעיף כולל קרקעות ומבנים אשר נרכשו עד ליום 30 בספטמבר 2016, המוצגים בערכם הסימלי. (ראה ביאור 2 יא')

ב. נכסי המקרקעין של האוניברסיטה הפתוחה:

1. קריית האוניברסיטה ברעננה

על פי הסכם מיום 19 בנובמבר 1995, שתוקן ב- 20 בנובמבר 2000, בין עיריית רעננה (להלן "העירייה") לבין האוניברסיטה, חוכרת האוניברסיטה קרקע בשטח של כ-54 דונם נטו, לתקופה של 99 שנים, עם זכות הארכה ל-99 שנים נוספות, תמורת תשלום סמלי. האוניברסיטה התחייבה להקים על הקרקע בניינים לשימושה. כל הוצאות הקמת הבניינים יחולו על האוניברסיטה והבניינים הינם בבעלותה. עלות הקמת הקרייה, אשר מומנה בעיקר מתרומות ומהקצבות ממשרדי הממשלה, הסתכמה בסך של כ-349 מיליון ש"ח. בחודש ספטמבר 2004 האוניברסיטה העתיקה את פעילותה לקרייה ברעננה.

ביאור 8 - רכוש קבוע (המשך)

2. מרכז הלימוד ברמת אביב

הקרקע עליה הוקם הבניין חכורה מרשות מקרקעי ישראל, לתקופה של 49 שנים (עד שנת 2021) עם זכות הארכה ל-49 שנים נוספות, תמורת תשלום סמלי; החכירה טרם נרשמה על שם האוניברסיטה בלשכת רישום המקרקעין. כתוצאה מההסכמים בין האו"פ למט"ח שטח הבניין בבעלות האוניברסיטה עומד על כ-1,802 מ"ר. בנוסף, שוכרת האוניברסיטה שטחים נוספים ממט"ח המשמשים מרכז הלימוד על שם רעננערט בקמפוס רמת אביב.

3. בית אילה

ביום 16 בספטמבר 1990, הקדישה אילה זקס-אברמוב לאוניברסיטה את זכויות החכירה לדורות וזכות החזקה במקרקעין אשר בתחומיהם נמצא בית מגורים חד-משפחתי בתל-אביב. ההקדש הינו הקדש ציבורי על פי פרק ג' לחוק הנאמנות, התשל"ט - 1979, והינו הקדש ייחודי של הבית הכולל חלק מתכולתו לשם קיום פעילות תרבות והשכלה בתחומים שונים, לימודים אקדמיים ואחרים וכן אירועים שונים אחרים בחסות האוניברסיטה.

4. בית דניאל

על פי חוזה שנחתם ביום 26 ביולי 2000 בין האוניברסיטה לבין קבוצת יורשים, העבירו היורשים לאוניברסיטה, ללא תמורה, את זכויות החכירה בשטחי המקרקעין וכן את זכויותיהם בחברת בית דניאל (להלן - בית דניאל), על מנת שהאוניברסיטה תשקיע במקום, תקים בו בית ספר למוסיקה ולחילופין תשתמש במקום לכל מטרה ציבורית חינוכית הקשורה במגוון פעילויות האוניברסיטה. במסגרת ההסכם האוניברסיטה התחייבה לשאת בכל המסים והתשלומים האחרים (כולל בגין העבר) בגין המקרקעין האמורים.

ג. התאמת מבנים:

קמפוס האוניברסיטה בנמל חיפה

על פי חוזה שנחתם ביום 20 בדצמבר 2015 בין האוניברסיטה לבין עיריית חיפה, העבירה העירייה, ללא תמורה, מבנה בשטח של 769 מ"ר וזאת במסגרת פרויקט "קמפוס הנמל" לפיתוח העיר התחתית בחיפה במסגרת ההסכם, האוניברסיטה התחייבה לשפץ את המבנה בן ה-3 קומות, כולל בניית תוספת קומות לצורך הקמת מרכז לימודים אקדמיים, פעילות חוץ אקדמית ופעילות תרבות והעשרה של האוניברסיטה. סה"כ שטח הפרויקט הכולל המתוכנן הינו 2,338 מ"ר. תקופת החכירה על הנכס הינה 24 שנים ו-11 חודשים, לאחריו תהיה לאוניברסיטה אופציה להארכה, ללא תמורה, לתקופה בת 10 שנים נוספות. עלויות הבנייה מוערכים בכ- 20 מיליון ש"ח ויחולו על האוניברסיטה, הוצאות אלו יכללו בדוח על המצב הכספי במסגרת סעיף רכוש קבוע (התאמת מבנים) ובעת הפעלת הנכס יוכרו באמצעות רישום הוצאות פחת.

האוניברסיטה הפתוחה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 9 - זכאים ויתרות זכות

ליום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
39,893	41,391
17,532	15,496
7,475	1,839
3,665	4,419
<u>68,565</u>	<u>63,145</u>

עובדים ומוסדות בגין שכר
הפרשה לחופשה והבראה
זכאים בגין שכר לימוד
זכאים אחרים

ביאור 10 - הכנסות מראש

ליום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
116,485	113,978
8,343	8,062
<u>124,828</u>	<u>122,040</u>

הכנסות מראש בגין פעילות אקדמית
הכנסות מראש בגין פעילות חוץ אקדמית

ביאור 11 - מקדמות על חשבון הקצבות מממשלת ישראל

ליום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
9,991	4,493
(213,498)	(218,745)
<u>208,000</u>	<u>225,000</u>
<u>4,493</u>	<u>10,748</u>

יתרת מקדמות על חשבון הקצבות מממשלת ישראל לתחילת השנה

הקצבות השנה (ראה ביאור 18)
בניכוי - סכומים שהתקבלו במהלך השנה

יתרת מקדמות על חשבון הקצבות מממשלת ישראל לסוף השנה

ביאור 12 - התחייבויות בגין שכר לימוד

ליום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
52,359	49,604
12,897	13,072
<u>65,256</u>	<u>62,676</u>

התחייבות בגין שיטת שכר הלימוד האחיד (שמ"א)
התחייבות בגין החזרי שכר לימוד (שיפוי וינוגרד)

ביאור 13 - עתודות לזכויות עובדים

ליום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
2,838	2,818
12,871	13,304
6,524	7,407
<u>22,233</u>	<u>23,529</u>

הרכב העתודות לזכויות עובדים

- עתודה לפיצויים (א)
- עתודה למענק פרישה (ב)
- עתודה לקרן קשרי מדע (ג)

א. עתודה לפיצויים

בהתאם לחוקי העבודה ולהסכמי העבודה בתוקף, חייבת האוניברסיטה בתשלום פיצויי פרישה לעובדים שיפרטרו או שיפרשו מעבודתם בנסיבות מסוימות. התחייבות האוניברסיטה לתשלום פיצויי פרישה מכוסה בעיקרה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות פנסיה ופיצויים מוכרות, ו/או על ידי רכישת פוליסות בחברת ביטוח. הסכומים שהופקדו כאמור אינם כלולים בדוח על המצב הכספי מאחר שהם אינם בשליטתה ובניהולה של האוניברסיטה. ההפרשה להשלמת פיצויי פרישה הכלולה בדוח על המצב הכספי מבטאת את יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח כאמור לעיל בהתאם להסכמי העבודה הקיימים ובהתאם למרכיבי השכר אשר לדעת הנהלת האוניברסיטה מזכים את העובדים בקבלת פיצויים.

ב. עתודה למענק פרישה

בהתאם להסכמי העבודה שבתוקף, חייבת האוניברסיטה בתשלום מענק פרישה לעובדים אשר יצאו לגימלאות, בתנאים מסויימים. התחייבות זאת רשומה כהפרשה בדוח על המצב הכספי ומבטאת את סך ההתחייבות לעובדים אשר נצברה ליום הדוח על המצב הכספי.

ג. עתודה לקרן קשרי מדע

קרן קשרי מדע מקנה לחברי הסגל האקדמי זכות למענקי השתלמות להרחבת ידיעותיהם המדעיות. זכויות אלו הינן זכויות מוקנות, הניתנות לפידיון לאחר פרישת העובד. התחייבות זאת רשומה כהפרשה בדוח על המצב הכספי, צמודה לשער הדולר של ארה"ב ומבטאת את סך ההתחייבות לעובדים אשר נצברה ליום הדוח על המצב הכספי.

ד. שבתון

חברי הסגל האקדמי זכאים למשכורת והוצאות נסיעה בשנת שבתון (להלן-דמי שבתון), הזכות לדמי שבתון אינה ניתנת לפידיון. בעת השבתון, חבר הסגל האקדמי אינו זכאי למשכורתו השוטפת אלא לדמי השבתון בלבד, שהם נמוכים משכרו השוטף (או לכל היותר שווים לו). כמו כן, היציאה לשבתון ובכלל זה מספר היוצאים בכל שנה, נקבעים על ידי הנהלת האוניברסיטה. שווי הזכות לתאריך הדיווח, במידה ותנוצל במלואה, נאמד בסך של כ- 38 מיליון ש"ח (אשתקד כ- 34 מיליון ש"ח), אך כאמור במקרה של ניצול חלקי או מלא נחסך בהוצאות השכר סכום גבוה יותר.

ביאור 14 - נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה לשימוש לפעילות - שיועדו על יד האוניברסיטה

ליום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
35,440	34,000	קרנות הוראה ופיתוח
30,000	32,000	קרנות מלגות
59,826	62,036	קרנות בינוי
25,000	25,000	קרנות מחקר
18,079	18,000	קרנות מנהלה
6,116	6,762	קרנות אחרות
<u>174,461</u>	<u>177,798</u>	

ביאור 15 - נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי קבוע

נכסים שפירותיהן מיועדים למטרות הבאות:

ליום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
16,699	16,735	מלגות (א)
6,060	6,133	מטרות אחרות (ב)
<u>22,759</u>	<u>22,868</u>	

א. מלגות

תרומות אשר האוניברסיטה זכאית להעניק מלגות מפירותיהן בלבד.

ב. מטרות אחרות (קרנות צמיתות)

הקרנות הצמיתות הוקמו ממענקים ותרומות שיועדו לכך והן צמודות למדד. האוניברסיטה זכאית להקצבה מקבילה מהוועדה לתכנון ולתקצוב בגין הרווחים של הקרנות הצמיתות.

ביאור 16 - תרומות שהתקבלו מאגודת הידידים בארה"ב

בשנת תשע"ח התקבלו תרומות מאגודת ידידי האוניברסיטה בארה"ב בסך של כ- 3,267 אלפי ש"ח, אשתקד התקבלו כ- 4,118 אלפי ש"ח. אגודת הידידים אינה צד קשור כהגדרתו בגילוי דעת 29 של לשכת רואי חשבון בישראל.

האוניברסיטה הפתוחה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 17 - הכנסות מסטודנטים ומאחרים

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
250,586	246,689	שכר לימוד (1)
11,221	13,066	דמי רישום
13,438	17,009	סדנאות וקורסי הכנה
51,856	47,911	חוץ אקדמי
5,870	5,837	אחרות
<u>332,971</u>	<u>330,512</u>	

(1) שכר לימוד:

סה"כ		לתואר שני		לתואר ראשון		
לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר						
2017	2018	2017	2018	2017	2018	
אלפי ש"ח						
255,244	250,642	29,402	27,351	225,842	223,291	שכר לימוד ברוטו *
						בניכוי -
4,658	3,953	428	347	4,230	3,606	הנחות ופטורים משכ"ל
<u>250,586</u>	<u>246,689</u>	<u>28,974</u>	<u>27,004</u>	<u>221,612</u>	<u>219,685</u>	סה"כ שכר לימוד רגיל

* כולל כנגד מלגות

ביאור 18 - הקצבות מהוועדה לתכנון ולתקצוב

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
209,763	214,092	השתתפות ישירה
2,695	3,727	הקצבות מיועדות
314	314	הקצבות מקבילות
726	612	מלגות
213,498	218,745	סה"כ הקצבות שאושרו בשנת הדוח
(170)	(52)	בניכוי - העברה לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני
<u>213,328</u>	<u>218,693</u>	

ביאור 19 - סכומים ששוחררו מנכסים נטו שהוגבלו זמנית

הסכומים ששוחררו מנכסים נטו שהוגבלו זמנית נכללו בדוחות כמפורט להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
4,820	5,672	תרומות ומענקים
5,382	6,469	- מלגות שכר לימוד
705	741	- מענקי מחקר
2,950	2,144	- תקורות מחקר
		- פרויקטים שונים
13,857	15,026	סה"כ סכומים שנכללו בדוח על הפעילות
52	-	סה"כ סכומים שנכללו בסעיפים בדוח על המצב הכספי
13,909	15,026	סה"כ סכומים ששוחררו מנכסים נטו שהוגבלו זמנית

ביאור 20 - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2016	2017	
אלפי ש"ח		
4,754	5,810	הכנסות אחרות מסטודנטים *
241	286	הכנסות מימי עיון וכנסים
774	1,268	הכנסות שונות
5,769	7,364	

(*) האוניברסיטה נוהגת לבצע בדיקה מעת לעת ליתרות חשבונות סטודנטים לא פעילים, יתרות אלו לאחר שהובאו לידיעת הסטודנטים באמצעים שונים ונמצאו שוב ללא דרישה, מועברות כהכנסה לדוח על הפעילות.

האוניברסיטה הפתוחה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 21 - הוראה, מחקר, שירותי עזר והפעלת שירותי הוראה

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר				
2017	2018			
סך הכל	סך הכל	אחרות	שכר	
אלפי ש"ח				
222,695	219,993	12,995	206,998	הוראה ופיתוח
70,390	72,665	2,726	69,939	הוראה
1,998	2,145	309	1,836	פיתוח אקדמי
<u>295,083</u>	<u>294,803</u>	<u>16,030</u>	<u>278,773</u>	פיתוח טכנולוגי
<u>11,089</u>	<u>12,708</u>	<u>3,989</u>	<u>8,719</u>	מחקר
48,258	50,686	10,699	39,987	שירותי עזר
45,420	46,409	8,143	38,266	מינהל אקדמי
25,606	27,810	2,009	25,801	מרכז מחשבים
6,692	6,634	2,988	3,646	ייעוץ אקדמי, הדרכה והערכה
<u>125,976</u>	<u>131,539</u>	<u>23,839</u>	<u>107,700</u>	ספרייה
42,490	42,548	29,692	12,856	הפעלת שירותי הוראה
25,034	25,480	19,911	5,569	הפעלת מרכזי לימוד
5,855	6,044	798	5,246	אחזקת מבנים
<u>73,379</u>	<u>74,072</u>	<u>50,401</u>	<u>23,671</u>	מחסנים
<u>138</u>	<u>(2,754)</u>	<u>(2,754)</u>	<u>-</u>	שינוי בהפרשה לשכר לימוד מצטבר ואחיד
<u>505,665</u>	<u>510,368</u>	<u>91,505</u>	<u>418,863</u>	סה"כ הוראה, מחקר, שירותי עזר והפעלה

האוניברסיטה הפתוחה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 22 - שירותים לסטודנטים

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			
2017		2018	
סך הכל	סך הכל	אחרות	שכר
אלפי ש"ח			
3,379	3,855	609	3,246
8,348	8,570	8,570	-
354	449	18	431
<u>12,081</u>	<u>12,874</u>	<u>9,197</u>	<u>3,677</u>

דיקן הסטודנטים
מלגות לסטודנטים
מרכז לליקויי למידה

ביאור 23 - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
26,734	28,591
2,565	2,589
538	698
238	209
383	392
(56)	204
<u>30,402</u>	<u>32,683</u>

שכר עבודה, נלוות והוצאות לעובדים
שירותים מקצועיים
משרדיות ואחזקת משרד
דואר ותקשורת
אחזקת כלי רכב
חובות אבודים ומסופקים

ביאור 24 - פרסום ושווק

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
2,652	2,624
<u>11,264</u>	<u>12,679</u>
<u>13,916</u>	<u>15,303</u>

שכר עבודה ונלוות
אחרות

ביאור 25 - גיוס תרומות

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
1,406	1,244
715	955
<u>2,121</u>	<u>2,199</u>

שכר עבודה ונלוות
אחרות

ביאור 26 - ריכוז הוצאות השכר

סכומי ההוצאות בקשר לכח אדם הכלולים בביאורים 25-21 הינם כדלקמן:

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
314,394	322,017	משכורת ברוטו
41,204	41,964	מיסי מעביד
58,135	59,257	הוצאות סוציאליות
25,048	27,068	שכר חיצוני אחר
<u>438,781</u>	<u>450,306</u>	סה"כ הוצאות השכר

ביאור 27 - הכנסות מימון, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
13,290	11,221	הכנסות מניירות ערך
(114)	(178)	בניכוי - דמי ניהול
<u>13,176</u>	<u>11,043</u>	
1,834	2,134	הכנסות ריבית
(1,000)	(35)	הוצאות מהפרשי שער
(104)	(97)	עמלות בנקאיות
87	(24)	הכנסות (הוצאות) אחרות
<u>817</u>	<u>1,978</u>	
<u>13,993</u>	<u>13,021</u>	סה"כ הכנסות מימון
(588)	(951)	בניכוי - העברה לנכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני וקבוע
<u>13,405</u>	<u>12,070</u>	סה"כ הכנסות מימון, נטו

האוניברסיטה הפתוחה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 28 - דוחות על הפעילות לפי סוגי תקציב

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018

אלפי ש"ח					
סה"כ	תקציבים אחרים		תקציב אקדמי		
	תקציב פרויקטים	תקציב סגור	תקציב מחקר	תקציב רגיל	
מחזור הפעילויות					
330,512	-	47,911	-	282,601	הכנסות מסטודנטים ומאחרים
218,693	-	-	-	218,693	הקצבות מהוועדה לתכנון ולתקצוב
16,025	-	-	7,209	8,816	תרומות ומענקים (ושחרור מהגבלה)
7,364	-	-	88	7,276	הכנסות אחרות
-	-	-	4,382	(4,382)	העברות בין תקציבים
<u>572,594</u>	<u>-</u>	<u>47,911</u>	<u>11,679</u>	<u>513,004</u>	סך כל מחזור הפעילויות
עלות הפעילויות					
510,368	7,176	41,040	10,723	451,429	הוראה, מחקר, שרותי עזר והפעלה
12,874	-	-	-	12,874	שירותים לסטודנטים
646	-	-	203	443	הוצאות פחת
<u>523,888</u>	<u>7,176</u>	<u>41,040</u>	<u>10,926</u>	<u>464,746</u>	סך כל עלות הפעילויות
<u>48,706</u>	<u>(7,176)</u>	<u>6,871</u>	<u>753</u>	<u>48,258</u>	הכנסות (הוצאות) נטו מפעילויות
32,683	-	4,354	753	27,576	הוצאות הנהלה וכלליות
15,303	-	2,789	-	12,514	הוצאות פרסום ושיווק
2,199	-	-	-	2,199	הוצאות גיוס תרומות
<u>50,185</u>	<u>-</u>	<u>7,143</u>	<u>753</u>	<u>42,289</u>	
(1,479)	(7,176)	(272)	-	5,969	הכנסות (הוצאות) נטו לפני מימון
<u>12,070</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>12,070</u>	הכנסות מימון, נטו
10,591	(7,176)	(272)	-	18,039	הכנסות (הוצאות), נטו לאחר מימון
(518)	(518)	-	-	-	חלק האוניברסיטה בהפסדי חברה מוחזקת
<u>10,073</u>	<u>(7,694)</u>	<u>(272)</u>	<u>-</u>	<u>18,039</u>	הכנסות (הוצאות), נטו לשנה
<u>10,073</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>10,073</u>	שינוי בנכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה
<u>-</u>	<u>(7,694)</u>	<u>(272)</u>	<u>-</u>	<u>7,966</u>	הכנסות (הוצ'), נטו לשנה שלא יועדו
הוצאות שכר הכלולות בסעיפים לעיל:					
418,863	4,630	31,934	6,889	375,410	הוראה, מחקר, שרותי עזר והפעלה
3,677	-	-	-	3,677	שירותים לסטודנטים
23,898	-	-	-	23,898	הוצאות הנהלה וכלליות
2,624	-	-	-	2,624	הוצאות פרסום ושיווק
1,244	-	-	-	1,244	הוצאות גיוס תרומות
<u>450,306</u>	<u>4,630</u>	<u>31,934</u>	<u>6,889</u>	<u>406,853</u>	

האוניברסיטה הפתוחה

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 28 - דוחות על הפעילות לפי סוגי תקציב (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017

אלפי ש"ח					
תקציבים אחרים		תקציב אקדמי			
תקציב פרויקטים	תקציב סגור	תקציב מחקר	תקציב רגיל		
סה"כ					
מחזור הפעילויות					
332,971	-	51,856	-	281,115	הכנסות מסטודנטים ומאחרים
213,328	-	-	-	213,328	הקצבות מהוועדה לתכנון ולתקצוב
14,787	-	-	6,087	8,700	תרומות ומענקים (ושחרור מהגבלה)
5,769	-	87	72	5,610	הכנסות אחרות
-	-	-	3,929	(3,929)	העברות בין תקציבים
566,855	-	51,943	10,088	504,824	סך כל מחזור הפעילויות
עלות הפעילויות					
505,665	4,804	46,034	9,353	445,474	הוראה, מחקר, שרותי עזר והפעלה
12,081	-	-	-	12,081	שירותים לסטודנטים
393	-	-	-	393	הוצאות פחת
518,139	4,804	46,034	9,353	457,948	סך כל עלות הפעילויות
48,716	(4,804)	5,909	735	46,876	הכנסות (הוצאות), נטו מפעילויות
30,402	-	4,727	734	24,941	הוצאות הנהלה וכלליות
13,916	-	2,337	-	11,579	הוצאות פרסום ושיווק
2,121	-	-	-	2,121	הוצאות גיוס תרומות
46,439	-	7,064	734	38,641	
2,277	(4,804)	(1,155)	1	8,235	הכנסות (הוצאות), נטו לפני מימון
13,405	-	-	(1)	13,406	הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
15,682	(4,804)	(1,155)	-	21,641	הכנסות (הוצאות), נטו לאחר מימון
(1,155)	(1,155)	-	-	-	חלק האוניברסיטה בהפסדי חברה מוחזקת
14,527	(5,959)	(1,155)	-	21,641	הכנסות (הוצאות), נטו לשנה
14,527	-	-	-	14,527	שינוי בנכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה
-	(5,959)	(1,155)	-	7,114	הכנסות (הוצ'), נטו לשנה שלא יועדו
הוצאות שכר הכלולות בסעיפים לעיל:					
408,870	4,769	33,251	5,339	365,511	הוראה, מחקר, שרותי עזר והפעלה
3,080	-	-	-	3,080	שירותים לסטודנטים
22,773	-	-	-	22,773	הוצאות הנהלה וכלליות
2,652	-	-	-	2,652	הוצאות פרסום ושיווק
1,406	-	-	-	1,406	הוצאות גיוס תרומות
438,781	4,769	33,251	5,339	395,422	

ביאור 29 - שינוי בנכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	
אלפי ש"ח		
1,827	6,336	ייעוד עודפים
17,935	2,000	קרנות הוראה ופיתוח
6,957	6,210	קרנות מלגות
13,998	-	קרנות בינוי
-	17	קרנות מחקר
-	646	קרנות מנהלה
3,613	6,736	קרנות אחרות
(22,848)	(178)	רכוש קבוע, נטו
<u>21,482</u>	<u>21,767</u>	שינוי ייעוד של קרנות משנים קודמות
<u>(6,955)</u>	<u>(11,694)</u>	שחרור מייעוד עודפים
<u>14,527</u>	<u>10,073</u>	סה"כ שינוי בנכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה

ביאור 30 - מיסים

- א. מיסים על הכנסה - האוניברסיטה הוכרה כ"מוסד ציבורי" כמשמעותו בסעיף 9 (2) לפקודת מס הכנסה ולפיכך היא פטורה מתשלום מס הכנסה על הכנסותיה. האוניברסיטה אושרה כמוסד ציבורי מוכר לתרומות לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.
- ב. לאוניברסיטה שומות מס ושומות ניכויים הנחשבות כסופיות עד וכולל לשנת המס 2016.

ביאור 31 - השוואה לתקציב (בלתי מבוקר)

להלן נתוני התקציב הרגיל לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2018, כפי שאושרו על ידי הוועד המנהל ביום 29 בינואר, 2018. הנתונים מהווים מידע נוסף, בלתי מבוקר.

לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018		
אלפי ש"ח		
ביצוע	תקציב	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
330,512	319,997	מחזור הפעילויות
218,693	217,080	הכנסות מסטודנטים ומאחרים
16,025	17,502	הקצבות מהוועדה לתכנון ולתקצוב
7,364	6,500	תרומות ומענקים (ושחרור מהגבלה)
572,594	561,079	הכנסות אחרות
(510,368)	(519,189)	עלות הפעילויות
(12,874)	(8,533)	הוראה, מחקר, שירותי עזר והפעלת שירותי הוראה
(646)	-	שירותים לסטודנטים
(523,888)	(527,722)	הוצאות פחת
48,706	33,357	הכנסות, נטו מפעילויות
(32,683)	(34,435)	הוצאות הנהלה וכלליות
(15,303)	(14,197)	הוצאות פרסום ושיווק
(2,199)	(2,548)	הוצאות גיוס תרומות
(50,185)	(51,180)	
(1,479)	(17,823)	הוצאות, נטו לפני מימון
12,070	7,300	הכנסות מימון, נטו
10,591	(10,523)	הכנסות (הוצאות) נטו לאחר מימון
-	11,523	העברות תקציב מעודפים שנים קודמות
(518)	(1,000)	חלק האוניברסיטה בהפסדי חברה מוחזקת
10,073	-	הכנסות נטו לשנה
10,073	-	שינוי בנכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה
-	-	הכנסות נטו שלא יועדו

ביאור 32 - עסקאות עם צדדים קשורים

א. עסקאות

לשנה שהסתיימה	
ביום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	

213,498	218,745
83	131

הכנסות:

הקצבות ממשלת ישראל

חברת בת

הוצאות:

חברת בת

88	37
----	----

ב. יתרות

לשנה שהסתיימה	
ביום 30 בספטמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	

2,512	3,180
-------	-------

השקעות לזמן ארוך:

הלוואה לחברה מוחזקת (*)

התחייבויות שוטפות:

מקדמות על חשבון הקצבות ממשלת ישראל

4,493	10,748
-------	--------

ג. הסכמים

(*) בדבר תנאי ההלוואה עם חברה מוחזקת, ראה ביאור 7 (2).

ביאור 33 - מכשירים פיננסיים וניהול סיכונים

פעילויות האוניברסיטה חושפות אותה לסיכונים פיננסיים שונים, כגון סיכוני שוק (סיכון מטבע חוץ, סיכון מדד המחירים לצרכן וסיכוני מחיר ניירות ערך) וסיכון אשראי. תוכנית ניהול הסיכונים הכוללת של האוניברסיטה מתמקדת בפעולות לצמצום השפעות שליליות אפשריות על הביצועים הפיננסיים של האוניברסיטה למינימום.

1. סיכון מטבע חוץ

לאוניברסיטה התחייבויות במטבע חוץ בעיקר בדולר. מדיניות האוניברסיטה הינה השקעה בנכסים במטבע חוץ בגובה אותן התחייבויות כדי לנטרל את החשיפה למטבע חוץ.

2. סיכון אשראי

המזומנים, השקעות בפקדונות והשקעות בניירות ערך של חברות המדורגות בדרוג גבוה, מופקדים בתאגידים בנקאיים גדולים ידועים בארץ. מדיניות האוניברסיטה הינה ביזור השקעותיה בין המוסדות הפיננסיים השונים, ובחינה באופן שוטף של הערכות על איתנות האשראי היחסית של המוסדות הפיננסיים השונים.

הכנסות האוניברסיטה משכר לימוד נובעות ממספר רב של סטודנטים וחייבים אחרים. ההנהלה בוחנת באופן שוטף את יתרות החייבים ובהתאם להערכתה נכללות הפרשות בגין חובות מסופקים. החשיפה לסיכון אשראי בקשר עם החייבים הינה מוגבלת בהתחשב במספרם הרב.

3. סיכון מחיר ניירות ערך

חלק מהותי מתיק ההשקעות של האוניברסיטה מושקע בניירות ערך, אשר חשופים להשפעת התנודתיות בשוקי ניירות ערך. תיק ההשקעות מנוהל ומפוקח באמצעות ועדת השקעות, בהתאם למדיניות ההשקעה של האוניברסיטה אשר אושרה על יד הוועד המנהל.

4. סיכון מדד המחירים לצרכן

לאוניברסיטה התחייבויות והשקעות אשר צמודות לשינויים במדד המחירים לצרכן בישראל. יצוין שהתנודות במדד המחירים לצרכן בשנת הדוח אינן מהותיות. ועדת ההשקעות בוחנת את השינויים במדד המחירים לצרכן במהלך השנה ובהתאם לכך מנהלת את השקעות האוניברסיטה.